

Saneringsproject Gulpen-Wittem

Topografische gegevens:

Gemeente Gulpen-Wittem
Provincie Limburg
Waterschap Roer en Overmaas
Zuiveringschap Limburg

Opdrachtgever

Gemeente Gulpen-Wittem

Aanleiding

De gemeente Gulpen-Wittem is in haar GRP tot de conclusie gekomen dat nog 50 percelen niet zijn aangesloten op de riolering. Aangespoord door de notitie Riolering buitengebied van het ministerie van VROM heeft de gemeente besloten op grond van het uitgangspunt gelijke behandeling van de alle burgers, de verbrede zorgplicht op zich te nemen. De gemeente biedt alle burgers een voorziening aan: een rioolaansluiting of een IBA systeem.

Projectorganisatie

De gemeente heeft op eigen initiatief de verdere sanering van de ongezuiverde lozingen ter hand genomen. Het grootste deel van de niet gesaneerde percelen lost het afvalwater in de bodem. Enkele lozingen vinden plaats op kwetsbaar water. Het zuiveringschap had in die tijd nog een terughoudende opstelling ten aanzien van IBA systemen, waardoor de gemeente volledig het initiatief naar zich toe heeft getrokken. Op basis van het ontheffingenbeleid van de provincie Limburg heeft de gemeente een afweging gemaakt tussen riolering en IBA systemen. In het ontheffingenbeleid worden normbedragen gehanteerd voor niet kwetsbare en kwetsbare gebieden (resp. € 6.806,70 en € 11.344,50 per perceel). Tot deze normbedragen heeft de gemeente riolering aangelegd. Vervolgens bleek dat 49 percelen niet zouden worden aangesloten op de riolering en in aanmerking kwamen voor een IBA systeem. De gemeente gaf de voorkeur aan compactsystemen. De eigen bijdrage voor alle percelen bedroeg € 3.175,00 voor een woning. Voor bedrijfsmatige lozingen golden andere bedragen. De provincie Limburg heeft financiële steun gegeven door POP-gelden (EU-subsidie) beschikbaar te stellen. Gezien de geringe interne capaciteit bij de gemeente is de gehele projectorganisatie, voor de aanleg van de IBA systemen, uitbesteed aan Waterway te Deventer.

Vorbereiding

De gemeente heeft eind 2001 diverse partijen gevraagd een aanbieding uit te brengen voor de aanschaf en aanleg van de IBA systemen. Uiteindelijk is de keuze gevallen op Waterway, voor de realisatie van het geheel. In de voorbereidingsfase zijn de volgende zaken gerealiseerd: Aanbesteding; Stelselkeuze; Communicatie met eigenaren en bewoners; Inventarisatie van gegevens per perceel; Vestiging van zakelijke rechten per perceel. De inventarisatie van gegevens en de vestiging van zakelijke rechten is uitgevoerd door Waterway, die alle percelen bezocht heeft. De voorbereidingsfase eindigde rond september 2001.

Communicatie

Middels een brief zijn betrokken burgers geïnformeerd over de werkwijze van de gemeente. In deze brief zijn de betrokkenen uitgenodigd voor een informatieavond in november 2001 en is een huisbezoek bij de bewoners op het perceel aangekondigd. Tijdens de informatieavond heeft de gemeente haar besluit over de IBA systemen nader toegelicht en gaf de gemeente voorlichting over regelgeving en aanpak zoals de gemeente voor ogen had. De afwezigen kregen een samenvatting nagestuurd.

Nadat telefonische afspraken zijn gemaakt voor de huisbezoeken (januari 2002) zijn de inventarisaties uitgevoerd. Tijdens de inventarisatie bleek dat op diverse percelen grotere lozingen plaatsvonden. Daardoor zijn uiteindelijk meerdere percelen alsnog aangesloten op de riolering. Op grond van de inventarisatie is de engineering van de IBA systemen uitgevoerd en kwamen 41 percelen in aanmerking voor een IBA systeem en 3 percelen werden alsnog op de riolering aangesloten. Nadat

de keuze voor de IBA systemen definitief was gemaakt, zijn de bewoners opnieuw uitgenodigd voor een informatieavond. Beide avonden werden goed bezocht. Tijdens de informatieavond heeft de gemeente haar besluit over de IBA systemen nader toegelicht, tevens zijn de bewoners en/of eigenaren geïnformeerd over het zakelijk recht dat moet worden afgesloten indien men een IBA systeem van de gemeente op het erf krijgt. Verder gaf de gemeente voorlichting over het verdere verloop van het project. De afwezigen kregen een samenvatting nagestuurd.

Type IBA's en aantallen

Uiteindelijk hebben 29 percelen aangegeven te willen deelnemen aan het project van de gemeente. Oorspronkelijk had de gemeente in overleg met Waterway gekozen voor een type IBA systeem, maar uiteindelijk trok deze leverancier zich terug en is gekozen voor 2 andere systemen. Uit de inventarisatie bleek dat op meerdere percelen meer afvalwater werd geloosd, waardoor grotere systemen geplaatst moeten worden. In het gebied komen veel vakantiewoningen en groepsaccommodaties voor. Hier zijn grotere systemen geplaatst. Uiteindelijk is gekozen voor klasse IIIa IBA systemen van BrinkVos water (BCI en helofytenfilters) in kwetsbare gebieden en klasse II IBA systemen van Boralit. Het zuiveringschap stelde als minimum eis voor lozingen op kwetsbare oppervlaktewateren een IBA systeem klasse IIIa. Toen de keuze gemaakt moest worden, waren nog geen gecertificeerde systemen op de markt. Er zijn bij 29 percelen 26 IBA systemen aangelegd, bij enkele percelen zijn de lozingen geclusterd. Er zijn 22 compactsystemen aangelegd waarvan 4 klasse II systemen (16 i.e.) en 18 klasse IIIa systemen (5 i.e.). Daarnaast zijn er 4 helofytenfilters aangelegd.

Leveranciers en aannemers

De klasse II systemen zijn geleverd door Boralit België, de klasse IIIa systemen zijn geleverd door BrinkVos water te Ruinerwold. Deze leverancier leverde ook de helofytenfilters. Alle IBA systemen zijn aangelegd door Van der Kreeke te Nuth.

Elektriciteitsvoorziening

De elektriciteit voor de IBA systemen is betrokken van de huisaansluiting van de bewoners.

Periode van aanleg en installatie

Het eerste systeem is geplaatst in november 2002 en in augustus 2003 is het laatste IBA systeem geplaatst. De gehele projectorganisatie inclusief het ontwerp, directievoering en toezicht bij aanleg en installatie, was in handen van Waterway.

Onderhoud en beheer

De gemeente Gulpen-Wittem heeft het volledige beheer en onderhoud op zich genomen. Het zuiveringschap is enkel toezichthouder bij de oppervlaktewaterlozingen. Het beheer, eigendom en vervanging van de IBA berust bij de gemeente. De gemeente overweegt deel te gaan nemen aan het initiatief van het zuiveringschap Limburg om het beheer en onderhoud over te nemen.

Het zuiveringschap Limburg stelt voor het beheer over de IBA systemen op zich te nemen en zorgt dan voor de inspectie, het onderhoud en de controle van de IBA systemen. De gemeente betaalt aan het zuiveringschap jaarlijks een bedrag van € 85,00 per IBA systeem voor het beheer en onderhoud. Het zuiveringschap is verantwoordelijk voor de volgende werkzaamheden:
Periodiek inspecteren van de goede werking van de IBA systemen;
Verrichten van normaal onderhoud, inclusief het verwijderen van slib en het verhelpen van storingen.
Periodiek controleren van de effluentkwaliteit van de systemen.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor de vervanging van het IBA systeem nadat het is afgeschreven.

Bekostiging

Het totale project heeft ongeveer € 210.000,00 gekost, dit is € 7.250,00 per IBA systeem. Dit bedrag is enigszins vertekend omdat hier veel grotere IBA systemen zijn (max. 32 i.e.). Dit bedrag is voor 10 % gedekt uit EU subsidiegelden. De gemeente heeft de rest bekostigd. De gemeente heeft een eigen bijdrage gevraagd aan de burgers van € 3.175,00 per woning. De aansluiting van het huis op het IBA systeem is ook door de bewoners betaald. De bewoners betalen aan de gemeente jaarlijks rioolrecht dat gelijk is aan het bedrag bij lozing op het riool. Daarnaast wordt aan de gemeente een bedrag betaald dat gelijk is aan de verontreinigingsheffing van het zuiveringschap. Deze financiële regelingen

zijn vastgelegd in het zakelijk recht-overeenkomst.

Voor de oppervlaktewater lozingen heft het zuiveringschap jaarlijks bij de gemeente (beheerder zuiveringstechnisch werk) een verontreinigingsheffing van 1 v.e.. Indien het zuiveringschap het beheer op zich neemt kan deze de verontreinigingsheffing weer rechtstreeks bij de bewoner verhalen.
